

PREŽI

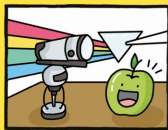
DEŇ

AKO

PRAČLOVEK,

CISÁR

CI PISÁR

DEJINY, AKO ICH NEPOZNÁTE

MIKE BARFIELD A JESS BRADLEY

EDITOR ANGLICKÉHO VYDANIA FRANCES EVANS

GRAFICKÁ ÚPRAVA DERRIAN BRADDER

NÁVRH OBÁLKY ANGIE ALLISON

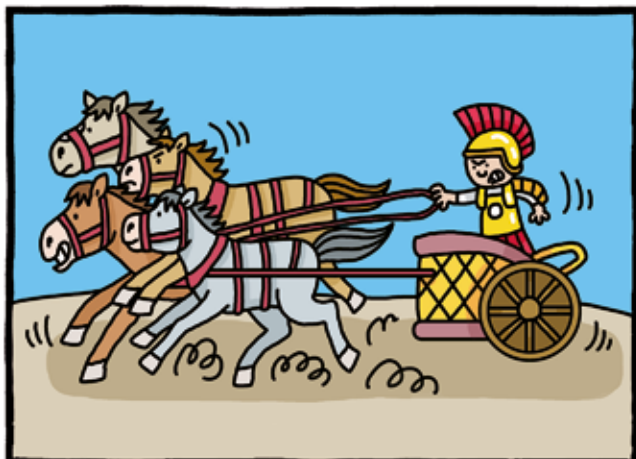
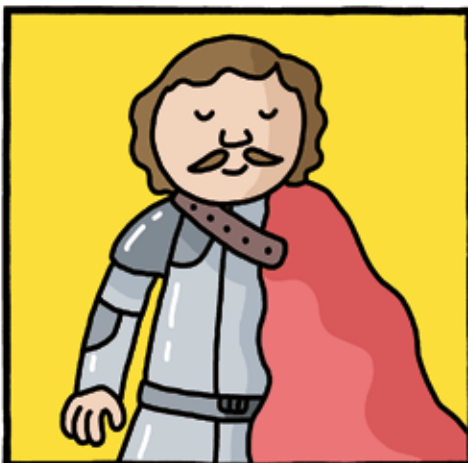
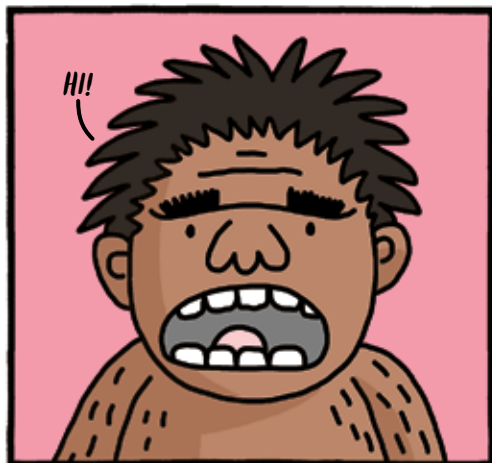
ODBORNÁ SPOLUPRÁCA JOE FULLMAN

ĎALŠIE ILUSTRÁCIE HELEN POOLE

**ZVLÁŠTNE POĎAKOVANIE PATRÍ HELEN CUMBERBATCH
A CHRISTINE WEBB**

**VENUJEM JESSICE, MOJEJ ÚPLNE NAJOBLÚBENEJŠEJ HISTORIČKE - MB
VENUJEM JAKEYMU B, MÔJMU ROZKOŠNÉMU MALÉMU LOTROVI - JB**

Prvýkrát vyšlo v Spojenom kráľovstve v roku 2021 vo vydavateľstve Buster Books,
v divízii vydavateľstva Michael O'Mara Books Limited.

Text and layout © Mike Barfield 2021

Illustrations copyright © Buster Books 2021

Translation © Andrej Šútovec 2025

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2026

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť nijakou formou
reprodukováaná, kopírovaná alebo rozmnožovaná bez predchádzajúceho
písomného súhlasu vydavateľa.

Prvé slovenské vydanie

Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bojnická 10, 831 04 Bratislava,
v roku 2026.

Z anglického originálu *A Day in a Life of a Caveman,
A Queen and Everything Inbetween*

vo vydavateľstve Buster Books preložil Andrej Šútovec.

Zodpovedná redaktorka Dana Brežňanová

Editorka Jana Behulová

Zalomenie LAYOUT, s. r. o., Bratislava

Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Cena uvedená na obálke knihy je nezáväzným odporúčaním
pre konečných predajcov.

ISBN 978-80-556-7423-0

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

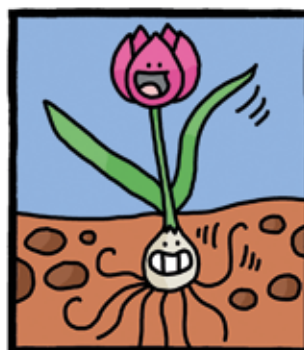
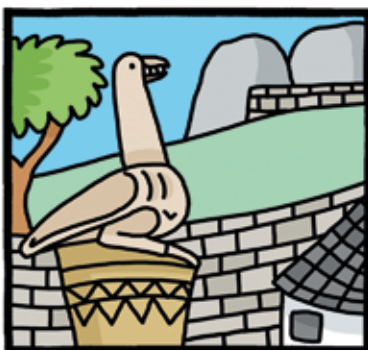
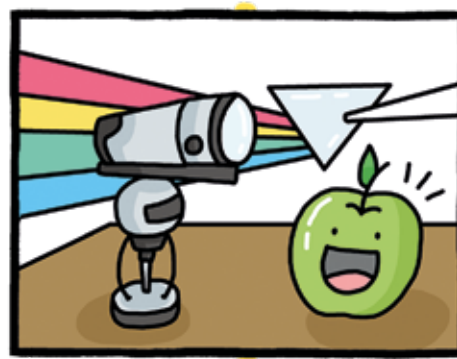
pobox@slovart.sk

PREŽI DEŇ AKO

PRAČLOVEK,

CISÁR

ČI PISÁR

NAPÍŠAL MIKE BARFIELD
ILUSTROVALA JESS BRADLEY

slovarť

OBSAH

KDE TO JE? 6

ÚVOD 8

PRAVEK A STAROVEK 9

Homo erectus 10

Neandertálec 11

Práčlovek 12

Zblízka: Fantastické zvery 13

Tajný denník mamuta srstnatého 14

V skratke 16

Roľník 17

Koleso 18

Nosný kameň 19

Riečna baktéria 20

Mikronézsky vták 21

Egyptská faraónka 22

Zblízka: Písmo a písanie 23

Tajný denník egyptskej mačky 24

V skratke 26

Lama 27

Olmécka hlava 28

Keramická nádoba 29

Grécka váza 30

Zblízka: Slávne sochy 31

Obyvateľ Olympie 32

Historik 33

Tajný denník výrobcu masiek 34

Grécky filozof 36

V skratke 37

Čínsky cisár 38

Zblízka: Hlinené veľdielo 39

Ostranka 40

Bojový slon 41

Gladiátor 42

Zblízka: Škola gladiátorov 43

Tajný denník domu v Pompejach 44

Ťava na Hodvábanej ceste 46

Zblízka: Cestná mapa 47

Rímska socha 48

STREDOVEK 49

Dostihový koň 50

Zlatý plátok 51

Kondor z plošiny Nazca 52

Mayský kakaový bob 53

Dávnny Brit 54

Zblízka: Anglosaská prilba 55

Tajný denník Vikinga 56

Cisárovná 58

Zblízka: Čínska vynaliezavosť 59

Mních 60

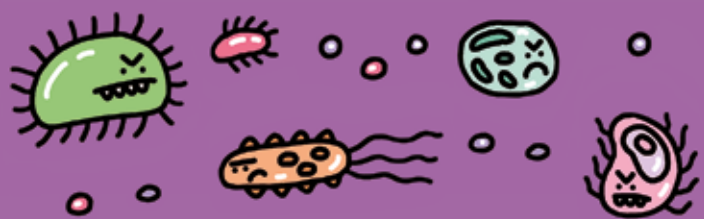
V skratke 61

Dve bronzové misy 62

Pieskovcový kváder	63
Tajný denník vyšivačky tapisérie z Bayeux	64
Výrobca robotov	66
Mŕtva ovca (Magna Charta)	67
Mongolský chán	68
Maorijský osadník	69
Albatros	70
V skratke	71
Samurajský meč	72
Kamenný vták	73
Azécka lebka	74
Zblízka: Chrám smrti	75
Bacilonosič	76
Zblízka: Knihtlač	77
Zblízka: Biele miesta na mape	78
Slávny navigátor	80

NOVOVEK A SÚČASNÁ DOBA	81
Tajný denník drevenej dosky	82
Inkský roľník	84
Kartograf	85
Kráľovná	86
Zblízka: Divadlo	87
Mogulský umelec	88
V skratke	89
Indiánsky náčelník	90
Zblízka: Nevitaní hostia	91
Astronóm	92
Tulipán	93
Tajný denník učencovej mačky	94
V skratke	96
Pirátska vlajka	97
Ruská brada	98
Katarína II. Veľká	99
Odfatá hlava	100

Lodný kocúr	101
V skratke	102
Fosilne palivo	103
Hora Fudži	104
Korytnačka slonia	105
Hviezda (Harriet Tubmanová)	106
Zblízka: Krutý obchod	107
Mikrób	108
Zblízka: Návrat do budúcnosti	109

V skratke	110
Biely kvet	111
Tajný denník armádneho psa	112
Titulkár	114
Termoska	115
Véčko	116
Zblízka: Vojna a mier	117
Kus kriedy	118
Zblízka: Občianske práva	119
Čajka	120
Smartfón	121
Atóm uhlíka	122
Budúcnosť	123
SLOVNÍK	124
MIKE A JESS	127

KDE TO JE?

Na tejto mape sú zobrazené všetky miesta, ktoré sa spomínajú v knihe. Ak budeš chcieť zistiť, kde sa odohrávajú udalosti, o ktorých práve čítaš, nalistuj si túto dvojstránku.

ÚVOD

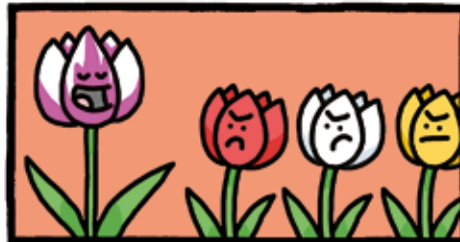
Vitaj na stránkach knihy *Preži deň ako* *pračlovek*, *cisár* či *pisár*
a vyber sa na nezabudnuteľnú cestu dejinami.

Kniha je rozdelená do troch častí: *Pravek a starovek*, *Stredovek*,
Novovek a súčasná doba. Ak ťa zaujíma, ako ľudia vynašli koleso,
ako sa bývalo v Pompejach a čo si galapágaska korytnačka myslela
o Charlesovi Darwinovi, už nemusíš hľadať ďalej.

Prostredníctvom komiksov *Preži deň ako...* nazrieš do rôznych
momentov histórie, stránky *Zblízka* ti poskytnú doplnkové
informácie, v *Tajných denníkoch* ti naši hrdinovia prezradia všeličo
o sebe a texty *V skratke* ti poskytnú stručné informácie o tom,
čo podstatné sa udialo vo svete v danej dobe.

Na konci knihy ťa čaká *Slovník*, v ktorom si môžeš vyhľadať význam
nových, neznámych slov, na ktoré v texte naraziš.

Tak na čo ešte čakáš? Pusti sa do čítania!
Nemáš na to celý deň!

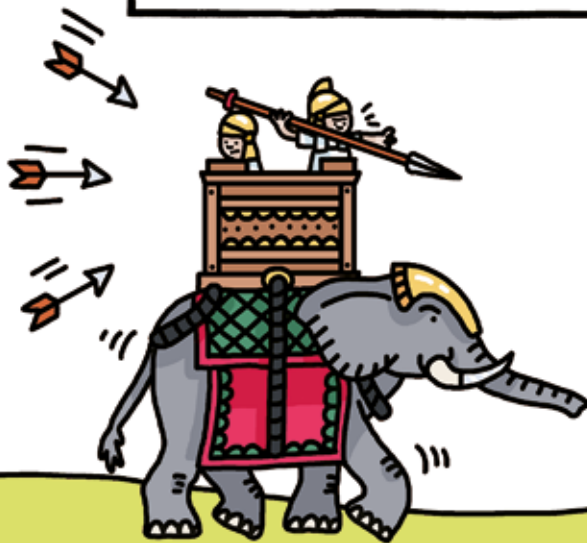

PRAVEK A STAROVEK

Zem má podľa odhadov približne 4,5 miliardy rokov. Život sa na našej planéte objavil už krátko po jej vzniku, ale až pred približne 6 miliónmi rokov – dlho po vyhynutí dinosaurov – sa v oblasti, ktorú dnes nazývame Afrika, vyskytli naši prví predkovia. Postupne sa vyvíjali do nových druhov, až sa nakoniec – prevažne pešo – rozšírili po celej planéte.

Z doby, ktorú nazývame pravek či predhistória, neexistujú písomné záznamy, a tak za všetko, čo o nej vieme, vďačíme dochovaným nálezom a archeologickým výskumom. Starovek máme lepšie preskúmaný, no mnoho z dávnej minulosti je pre nás stále zahalené rúškom tajomstva. Je čas zistiť viac!

ČO ZNAMENÁ „PRED N. L.“ A „N. L.“

V TEJTO KAPITOLE SA PO DÁTUMOCH OBJAVUJÚ DVE SKRATKY.

„N. L.“ ZNAMENÁ „NÁŠHO LETOPOČTU“, ČIŽE V ÉRE PO NARODENÍ JEŽIŠA KRISTA, KTORÝ SA PODĽA TRADÍCIE NARODIL PRED VYŠE 2 000 ROKMI V ROKU 1 N. L.

„PRED N. L.“ ZNAMENÁ „PRED NAŠÍM LETOPOČTOM“ A OZNAČUJE SA TAK OBDOBIE PRED ROKOM 1 N. L.

ROK 0 N. L. ALEBO 0 PRED N. L. NEEXISTUJE.

TENTO SPÔSOB DATOVANIA SA DNES POUŽÍVA VO VÄČŠINE KRAJÍN SVETA.

PREŽI DEŇ
AKO...

HOMO ERECTUS

Ahoj! Vitaj v Afrike v dnešnej Keni, pred asi 1,5 milióna rokov.

Som Homo erectus - jeden z tvojich najstarších predkov.

JA

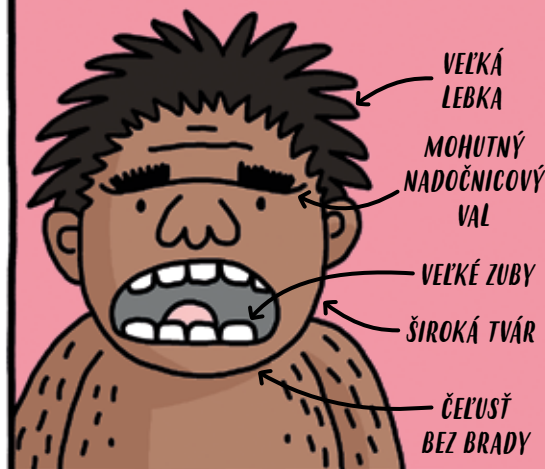
HOMO ERECTUS

TY

HOMO SAPIENS

Podľa mňa na svoj vek vôbec nevyzerám zle, no nie?

Homo erectus znamená „vzpriamený človek“. Tento názov sme dostali preto, lebo na rozdiel od týchto ľudoopov chodíme po dvoch.

AJ MY SME TO SKÚŠALI. NIČ MOC.

Našu podobu si vaši vedci zrekonštruovali na základe nájdených úlomkov kostí.

DLHÉ STEHENNÉ KOSTI
UMOŽŇUJÚCE VZPRIAMENÚ
CHÔDZU

HRUBÁ LEBKA
S NADOČNICOVÝM
VALOM

VEĽKÉ ZUBY NA
ŽUVANIE SUROVEJ
POTRAVY

Vďaka dlhým nohám sme mohli naháňať zvieratá a loviť ich.

STOJ!

ANI NÁHODOU!

Potom sme ich mäso krájali pomocou svojho nového špičkového vynálezu...

... pästného klinu!

PCH! MÁŠ PREDPOTOPNÝ MODEL!

Ale náš úplne NAJLEPŠÍ objav bol oheň! Zahorel som k nemu vrátnou láskou.

HEJ! IDEME SA ROZŠÍRIŤ Z AFRIKY DO EURÓPY A ÁZIE. PRIDÁŠ SA?

JA NIE, PODĽA MŇA BY SME NEMALI TAKTO CHODIŤ PO SVETE...

AKO?

NEMÁME NIČ NA SEBA!

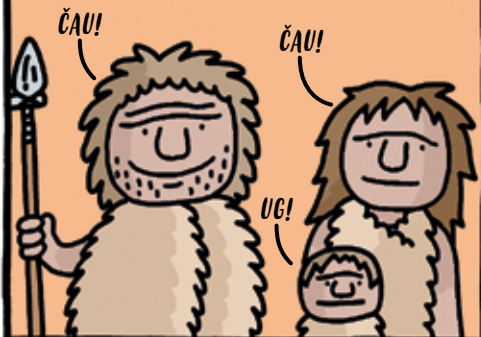

HOMO ERECTUS
PRAVDEPODOBNE NEPOZNAL ODEV.

PREŽI DEŇ
AKO...

NEANDERTÁLEC

Ahoj, človek!
Pamätáš si nás?

No tak! Len si spomeň!
Boli sme susedia.

Kto by zabudol na takúto tvár?

Náš druh, *Homo neanderthalensis* žil v oblasti Európy a Ázie v období pred 400 000 až 40 000 rokmi, keď ste sa vy ľudia ešte stále vyvíjali v teplejšej Afrike.

MY!

VY!

UG!

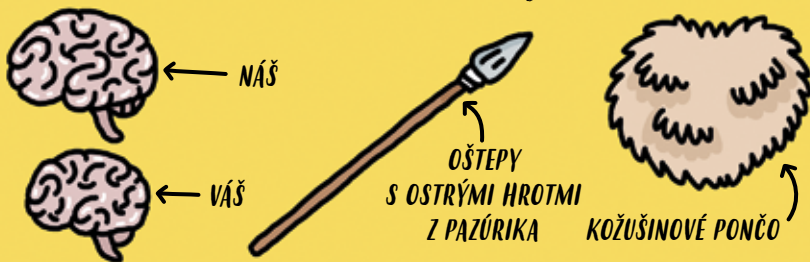
Nazývate nás neandertálci podľa malého údolia Neandertal v Nemecku, kde sa v roku 1856 po prvý raz našli naše fosílné pozostatky.

Nám sa však nepáči, že slovo neandertálec používate ako nadávku vo význame primitív.

V skutočnosti boli naše mozgy väčšie ako vaše, poznali sme oheň, používali domyselné nástroje a nosili odev.

Napriek tomu sme asi pred 40 000 rokmi záhadne vyhynuli. Nikto dnes naisto nevie prečo.

NEANDERTÁLSKY HROB

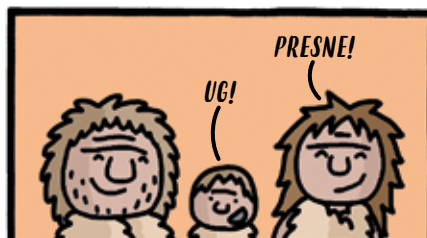
Zaujímavé však je, že vo väčšine vás dnešných ľudí naďalej prežívajú asi 2 % našej DNA.

ČO NA TO POVIEŠ?

PRESNE!

PREŽI DEŇ
AKO...

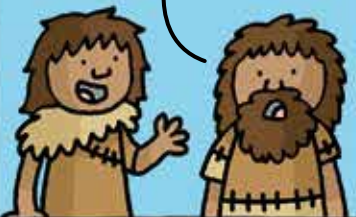
PRAČLOVEK

Čau, dnešný človek! Vitaj pred 30 000 rokmi v krajine, ktorú dnes voláte Francúzsko.

Keďže neandertálci vyhynuli, ostali sme ako ľudský druh na svete sami.

DIVNÝ POCIT!

Od neandertálcov sa aj trochu lišime.

Náš druh sa nazýva Homo sapiens, čo znamená „človek rozumný“.

Hmm... bez komentára.

AU! MÔJ PALEC!

NAJ VYMOŽENOSŤOU BOLI EŠTE STÁLE KAMENNÉ NÁSTROJE.

Hovoria nám aj „jaskynní ľudia“, lebo sme žili v jaskyniach. Tam sme sa občas nevyhli desivým stretnutiam s divými zvieratami. Tiež sme sa venovali...

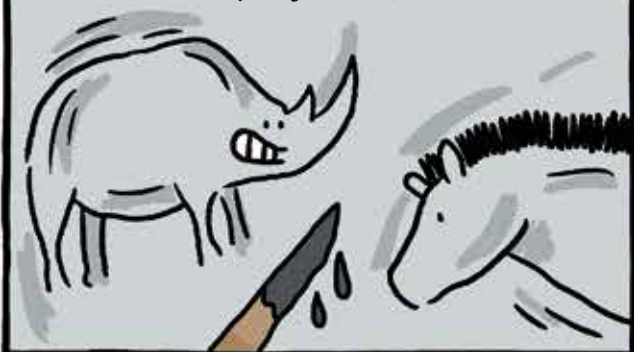
... JASKYNNÉMU UMENIU!

Tu je pár ukážok mojich vlastnoručne vyhotovených diel. Vznikli fúkaním farbiva na ruku priloženú dlaňou k stene jaskyne.

Tiež sme na steny maľovali obrázky veľkých pravekých zvierat, napríklad koní a nosorožcov.

Možno by ťa zaujímalo, prečo sme to robili. Takže...

Obávam sa, že budeš aj naďalej tápať v tme! Nikto to nevie!